

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Redzik

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi R.P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu w sprawie o sygn.
I AGa 437/24,

przy udziale Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 8 stycznia 2026 r.,

oddala skargę.

Adam Redzik Oktawian Nawrot Paweł Wojciechowski

UZASADNIENIE

Skargą datowaną na 20 października 2025 r. R.P., zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o: (1) stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu pod sygn. I AGa 437/24; (2) nakazanie Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu niezwłocznego wyznaczenia terminu posiedzenia, a następnie, w miarę możliwości, wydania rozstrzygnięcia w sprawie; (3) zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącego kwoty 2000 zł; (4) zasądzenie na rzecz skarżącego kosztów postępowania z uwzględnieniem opłat od skargi oraz kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, liczonymi od dnia

uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w sprawie do dnia zapłaty; (5) przeprowadzenie dowodów z dokumentów oraz (6) zwrot uiszczonej opłaty od skargi w razie jej uwzględnienia.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że pismem z 4 grudnia 2024 r. pełnomocnik skarżącego złożył, za pośrednictwem Sądu Okręgowego w Poznaniu, apelację od wyroku sądu I instancji. Środek zaskarżenia zarejestrowano w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu 9 grudnia 2024 r. Apelację datowaną na 4 grudnia 2024 r. złożył także pełnomocnik pozwanej, której wpływ odnotowano 6 grudnia 2024 r. Pismami z 10 stycznia 2025 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu doręczył pełnomocnikom stron odpisy złożonych apelacji wraz z pouczeniem oraz poinformował o składzie wyznaczonym do rozpoznania sprawy. Wpływ odpowiedzi na apelację pełnomocnika skarżącego, jak i pełnomocnika pozwanej, odnotowano w sądzie II instancji 31 stycznia 2025 r. Powyższa czynność była ostatnią czynnością podjętą w sprawie przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu. W czasie od 31 stycznia 2025 r. do dnia wniesienia skargi na przewlekłość, nie odnotowano żadnych dalszych działań sądu. W szczególności do dnia wniesienia skargi nie wyznaczono terminu rozprawy. Pismem z 27 sierpnia 2025 r. pełnomocnik skarżącego wystosował do Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego i Własności Intelktualnej Sądu Apelacyjnego w Poznaniu monit z prośbą o podjęcie pozostałych w gestii Przewodniczącego Wydziału działań zmierzających do weryfikacji prawidłowości procedowania w sprawie oraz - w razie stwierdzenia takiej konieczności - zapewnienie dalszego prawidłowego toku postępowania w sprawie. W piśmie tym zwrócono uwagę na wielomiesięczny brak jakiegokolwiek aktywności Sądu.

W odpowiedzi na powyższe, pismem z 12 września 2025 r., pełnomocnikowi skarżącego udzielono odpowiedzi, iż „aktualnie z uwagi na wysoki wpływ spraw, a zwłaszcza dotyczących kredytów frankowych oraz istotne braki kadrowe związane z nieobsadzeniem stanowisk sędziowskich, na terminy rozpraw w listopadzie 2025 r. wyznaczane są sprawy które wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu do referatu sędziego sprawozdawcy w połowie 2023 r.”. W ocenie skarżącego, opisane okoliczności nie pozostawiają wątpliwości, iż w przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny w Poznaniu pozostaje bezczynny od niemal roku. Skutkiem tego jest

naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Nie sposób też twierdzić, aby beczynność Sądu była jakkolwiek uzasadniona. Przedmiotowe postępowanie, trwa obecnie łącznie ponad 2 lata, z czego niemal rok akta sprawy zalegają w Sądzie II instancji, który od 9 miesięcy nie podejmuje żadnych czynności zmierzających do jej merytorycznego rozstrzygnięcia. Uznać zatem należy, iż na skutek opieszałości działań Sądu postępowanie trwa znacząco dłużej niż powinno. Zwłaszcza, iż dotyczy sprawy typowej, niewyróżniającej się niczym szczególnym na tle innych spraw o roszczenia odszkodowawcze dochodzone od ubezpieczyciela.

Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu w piśmie z 5 grudnia 2025 r. wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Stosownie do art. 2 ust. 2 u.s.p.p., dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy

egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

2. Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazuje, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005, nr 23, poz. 384; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 120; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007, nr 7-8, poz. 121; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 24 stycznia 2019 r., I NSP 87/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18). Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku, w którym przekroczony został okres 12 miesięcy, w czasie którego nie wyznaczono terminu posiedzenia, automatycznie następuje przewlekłość postępowania w rozumieniu ustawy. Ocena spełnienia obowiązku rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zależy od konkretnych okoliczności, a więc wymaga uwzględnienia wielu czynników wpływających na tok postępowania. Powyższe oznacza, że przewlekłość postępowania ocenia się w każdej sprawie w sposób indywidualny, z uwzględnieniem wymienionych okoliczności.

3. Wskazany przez skarżącego stan faktyczny znajduje odzwierciedlenie w aktach sprawy o sygn. I AGa 437/24, stąd nie ma potrzeby jego ponownego przytaczania.

4. W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, trudno doszukiwać się na obecnym etapie postępowania przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu. Skarga wywiedziona została przed upływem 12 miesięcy od daty wpływu apelacji, a w tym czasie podjęte zostały czynności zmierzające do

rozpoznania sprawy. Wyznaczenie terminu posiedzenia możliwe stało się dopiero po wpływie odpowiedzi na apelację, jak również upływie terminu do złożenia wniosku o tzw. test niezależności i bezstronności, a więc pod koniec stycznia 2025 r. Biorąc pod uwagę datę skargi – 20 października 2025 r. w ocenie Sądu Najwyższego nie doszło do upływu przyjętego w orzecznictwie dwunastomiesięcznego terminu na wyznaczenie posiedzenia apelacyjnego.

5. Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy oddalił skargę na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p.

6. Sąd Najwyższy w wyniku wydanego rozstrzygnięcia i opisanych okolicznościach doszedł także do przekonania, że wobec braku przewlekłości postępowania w sprawie, nie mogły zasługiwać na uwzględnienie wnioski skarżącego o wydanie Sądowi odpowiednich zaleceń, a także przyznanie skarżącemu odpowiedniej sumy pieniężnej oraz zasądzenie kosztów postępowania i zwrot opłaty od skargi.

7. Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[P.Sz.]

[r.g.]

Adam Redzik

Oktawian Nawrot

Paweł Wojciechowski